

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

631 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznjašalcu v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year - (Za celo leto) \$6.50

For Half Year - (Za pol leta) 3.50

For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year - (Za celo leto) \$7.50

For Half Year - (Za pol leta) 4.00

For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year - (Za celo leto) \$8.00

For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ODPRTO PISMO TISTIM AMERIŠKIM DUHOVNIKOM, KI SO NASPROTNIKI OSVOBODILNE FRONTE V SLOVENIJI

Clovek bi pričakoval, da bomo ameriški Slovenci, kar se tiče slovenskega naroda v stari domovini, vsaj v pogledu njegovega povojnega statusa kot svobodnega in enakopravnega naroda v povojni Jugoslaviji, ali bolje rečeno, povojni južnoslovanski federaciji EDINI, ne glede na to, da se ideološko delimo v določene grupe. Vprašanje, kakšna bo usoda slovenskega naroda, bi moralo biti za slehernega izmed nas najvažnejše in ne religija (vera), ne politična pripadnost, bi ne smeli ovirati skupnega dela, da se mu pomaga zagotoviti svobodo, ki je predpogoj vsakega napredka. Slovenski narod v domovini si sam piše zgodovino s svojo lastno krvjo, in mi, kot izseljenici in državljanji najbolj demokratične državne tvorbe, Zedinjenih držav ameriških, bi morali z njim sodelovati ter ga podpirati v borbi za svobodo in ujedinitvenje razkosanega narodnega telesa. Na žalost pa moramo priznati, da se dobe med nami ameriškimi Slovenci še vedno ljudje, ki klub temu, da sami uživajo največjo svobodo in najsiro demokracijo, ki jo more nuditi katerakoli država svojim državljanom, odrekajo enako svobodo in enako demokracijo svojim lastnim, krvnim bratom, tužne, s svojo lastno krvjo prepojene Slovenije.

Zdi se, da je nekaterim ljudem, ki so baje nositelji in učitelji miru in sprave, več do svoje lastne udobnosti, osebnih koristi in titularnega vodstva, kakor pa do tega, da se pomaga stoletja tlačenemu narodu do svobode in do resničnega življenja. Slovenski narod je od cvetne nedelje tisočdevetsto-enainštirideseteleta izgubil deset-tisoč najboljših sinov in hčera; tisoči počivajo v gostih šumah, zelenih livadah in gričih; drugi tisoči trohne po bojnih poljanah širom sveta — in vsi ti so doprinesli na oltar narodove svobode največjo žrtev, ki jo more rojstna zemlja zahtevati od svojega sina ali hčere — dali so svoja življenja, da bo mogel njegov brat in sestra uživati svobodo, katero so mu odrekali skozi stoletja njegovi vlastodržci, farizeji in kramarji človeških duš... Moj in tvoj brat in sestra, oče ali mati, se morda ta trenutek zvija v smrtnih bolečinah, katere jim je prizadal sovražnik; morda leži nezavesten in pokrit s svojo lastno krvjo v blatu ali pa se težko ranjen z zadnjimi močmi plazi med zeleno travo, grmičevjem in belo skalo, v nadi, da uide smrti. Vsi ti junaki in junačice, od deset letnegaja Janezka pa do 80-letnega Matije, od 7-letnega Micike pa do 75-letnega France, umirajo za svobodo svoje rojstne zemlje in ne vprašujejo "čemu in zakaj?", ker so pravi sinovi in hčere zbičane, krvave in križane toda v NOVO ŽIVLJENJE STOPAJOČE SLOVENIJE.

Da, gospodje! Slovenija vstaja v novo življenje in ni jo sile, ki bi mogla zaustaviti zmagonosen pohod v svobodno, enakopravno in demokratično južno slovensko federacijo. Slovenija vstaja! In svobodna med svobodnimi brati bo dala svetu zopet velikane kot so Trubar, Slomšek, Prešeren, Levstik, Gregorčič, Finžgar, Cankar in stotine drugih. Slomšek, Gregorčič in Finžgar so bili vaši stanovski tovarisi; oni so ljubili svoj narod — svojo mater Slovenijo; oni so prerokovali popoln prepored slovenskega naroda in videli so na obzorju prve žarke svobodnega sonca, ki bo obsevalo vso to krasno in divno lepo Slovenijo, katero hočete prodati za skodelico leče. Ali Vas ne oblike rdečica sramu, ko citate v poročilih NOV (Narodno osvobodilne vojske), iz Slovenije in zlasti iz Primorja, kako se Vaši stanovski tovarisi bojujejo v vrstah narodno osvobodilne vojske; kako tolažijo umirajoče ter vrše svojo kriščansko dolžnost kot duhovniki in kot vojaki demokracije, med tem ko Vi podirate to kar so Slovenci v Ameriki (in med njimi Vaši stanovski tovarisi) potom SANSA in pomezne akcije zgradili v teku zadnjih dveh let?! Ali res ne morete opustiti Vaše razdaljne politike vsaj v trenutkih, ko se piše v Sloveniji in

sploh Jugoslaviji zgodovina s krvjo mojih in Vaših bratov in sester?! Počakajte s svojo gonjo proti tistim, ki delajo za osvobojenje in združenje celotnega slovenskega naroda vsaj do takrat, ko bo narod v Sloveniji, Srbiji in Hrvatski izreklo svojo besedo, kakšno vlado hoče. Če pa hočete voditi boj proti upostaviti NOVE Jugoslavije, proti demokratični, svobodni in narodno enakopravni južnoslovanski federaciji, tedaj pridite na dan in izjavite javno, da ste za STARO Jugoslavijo, pod peto reakcije, da ste za monarhijo! Saj vendar živimo v Ameriki, v deželi, kjer vlada najsiro demokracija! Mi, ki zagovarjammo in podpiramo borbo osvobodilne fronte v Jugoslaviji, se poslužujemo te demokracije in povemo vsemu svetu, kaj hočemo. Čemu se skrivate Vi? Ali vas je sram povediti javno, da ste za stari režim — za sužnjost!?

Ako upate, da se bodo povrnili stari časi in da bo reakcija nemoteno in neopaženo zopet zasedla nekdanje svoje stolčke, ste v veliki zmoti. Čas in val ljudskega spoznanja bo strl vsako opozicijo. Slovenski narod je potreboval vodnikov v aprilu 1941, ko so ga nemške in laške horde pritisnile k steni. Tisti, ki so veljali v stari Jugoslaviji (in to velja tudi za Slovenijo) za narodne voditelje, so upognili hrbitenico, izdali so narod ter kolaborirali z fašizmom. Stare Jugoslavije ni bilo več in voditelji so s krahom režima premenili barve. Narod je ostal sam, računati je moral sam nase — in računal je. Iz začušenega in ob steno pritisnjenega naroda so vstali resnični narodni voditelji — lajiki in duhovniki — voditelji, ki so ljubili svoj narod bolj kot svoje lastno življenje. Neomejena vera v končno zmago demokracije je podčigrala odpornost tlačenega naroda. Stotisoči in stotisoči so dali svoja življenja ne zato, da bodo dobili tisti, ki bodo ostali živi zopet stare okove na boleče in kravne roke ter nove batine po hrbtnu, temveč, da bodo živeli življenje, ki je vredno človeka. Ti stotisoči niso prelili svoje krvi zato, da bo reakcija zopet jezdila narod, temveč, da bo narod prost, svoboden in na svoji zemlji svoj gospod.

Treba je bilo, kot je z bolečim srcem izjavil maršal Tito, da je napojila zemljo Slovenije, Hrvatske in Srbito gorka kri stotisočev Slovencev, Hrvatov in Srbov, da je svet sprevidel resnični položaj teh narodov, ki so se uspešno borili proti tuji nadvladi skozi stoletja, in ki so svojo odločnostjo in herojskim činom zaustavili pohod germanskih hord proti Rusiji in Daljnem vzhodu ter tako preprečili svetovno katastrofo. Svet spoznava sedaj, kako dalekosežen je bil upor Slovencev, Hrvatov in Srbov proti fašistično navdahnjeni vladi kneza Pavla leta 1941; svet se divi junaštvu čet maršala Tita in splošnemu prebivalstvu, ki je doprineslo in še doprinaša h končni zmagi demokracije sorazmerno več, kot kateri drugi narod na svetu. Vlade danes priznavajo, kako važno vlogo igra Narodna osvobodilna vojska nove Jugoslavije in svetovni tisk zahteva, da se da Slovencem, Hrvatom in Srbom priliko, da si postavijo tako vlado, ki bo cdgovarjala stoletnim aspiracijam. In narodi, ki so dali svetu Pupina, Tesla, Strosmajerja, Cankarja in stotine drugih velikih mož, ne morejo umreti, niti ne morejo ostati večno suženj reakcije, temveč ti narodi si bodo sami priporili svobodo, upostavili sami demokratično in narodno-enakopravno državo, v kateri bo zajamčena popolna politična in verska svoboda.

V tako državno tvorbo, mi, ki podpiramo borbo partizanskih čet in regularne vojske nove Jugoslavije, verujemo in smo za isto pripravljeni delati vse do trenutka, ko bo Slovencem, Hrvatom in Srbom napočila resnična svoboda. Od Trsta pa do Vardárja doni pesem o svobodi, junaštvu in devojki, ki se bori s puško v roki za svoj dom. Reakcija hiti s svojo destrukcijo, v nadi, da zaustavi ljudski val, ampak preko vse Jugoslavije doni kot grom nebeski — pesem tlačenih — mi vstajamo in vas je strah! Da, trpin Slovenec, Hrvat in Srb vstaja! Zazibala se je gora Balkana in kralj Matjaž in njegova vojska je udarila tujega in domačega sovraga! In mi, ki živimo v svobodni ameriški republikni, želimo svojim bratom onstran oceana enako svobodo in demokracijo ter se pridružujemo v duhu njih želji in vroči molitvi za doseg svobode ter klicemo: Svoboda narodu — Smrt fašizmu!

Kakšna je pa Vaša molitev, gospodje! Upam, da se pridružite narodu in njegovi molitvi!

Louis F. Truger.

CUDOVITOSTI RUSKE MOČI

Piše John Gorjanc

(Nadaljevanje in konec.)

Neki egronom (poljedelski izvedenec) je več let eksperimental, da bi vcepil pšenico na divjo travo. Dobil je vso ponoc od države in sam Stalin ga je spodbudil k temu raziskovanju, in kopčno se mu je posre-

čilo, da je iznašel eno najboljšo vrsto pšenice, ki se jo seje v županah do 40 let. Pšenica je tako uporna, da raste v najmrzljah krajih Rusije ali pa v republik Kuristan in Uzberk,

če je spodroto, in uspeva celo v republik Kuristan in Uzberk, in kjer topomer pada 40 stopinj F. pod ničlo.

Neki kemist je iznašel kemikalijo, katero raztrošijo potom stroja po tem pšeničnemu travniku in zgodnji spomladali, ki omogoči, da se sneg in zemlja zmrzla, nakar se sneg stopi, zemlja otaja in trava ali novo iznašena pšenica raste, kar je v okolici še sneg in zemlja zmrzla. Inženirska institucija v Moskvi je iznašala način, da v premogovniku spremeni premagov v plin in plin prihaja sam v domove in tovarne, kjer se ga rabi za kuho, gretje domov in topiljenje zeleza in rude. Prihajeno je delo premogov in transportnega osoba, ampak ni bilo nikaknega vpitja od delavskih unij, da bodo zgušili delo. Kadar se hoče uvesti taka nova iznašna pšenica, so delavci v zemlji, ki je Sovjetska Rusija, morala lotiti, predvsem spremembu vlade; treba ne bo toliko učiti ljudi v tehnični potrebi, ne bo iščati inženirjev in tehničnih izvedencev, ki bodo potem druge učili. Ameriki ne bo treba učiti starih ljudi pisave in čitanje, da bi razumeli spremembu vlade; treba ne bo toliko učiti ljudi v tehnični potrebi, ne bo iščati inženirjev in tehničnih izvedencev, ki bodo potem druge učili. Ameriki ne bo treba najprej izučiti inženirjev in še potem jih poslati, da pravljajo v industriji ali poljedelstvu in dala ljudstvu bolje živiljenjske pogoje. Rusija v tistih časih z nevdomljivo ljudstvom in primativnim orodjem ni mogla dati ljudstvu postrežbe v izobražju, ker tega ni bilo mogoče producirati in zadostiti vsem. Nasprotno je bila Amerika že v tistih časih dovolj tehnično razvita, da bi mogla dati vsem svetom prebivalcem popolno izobrazje. Tega Amerika pod upravo privrednega ljudstva, ki se naši politični prepričali v Washingtonu, da bi šli naprej, da je tudi mene tisti "zidar komunist", kot ga Barbič omenja, večkrat napadal, da sem proti Sovjetski Rusiji in mi nekoč v Domu na Waterloo Rd. začagal, da kadar bo komunizem v Ameriki, bom jaz potil krvavi pot kje za mrežami. Tega Amerika pod upravo demokratske ali republikanske stranke ne bo dosegljiva, ker obe stranske sta privatno lastništvo in zelo dvomim, da ima socialistični ali komunistični potrebščini, da ima pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in tudi ruski sistem, posebno če bo tisti zidar proti drugim, ki se ne strinjam s komunizmom, ki ga zidar predstavlja, ker je komunizem ali komunizem pričeljevanje in razdeljevanje ljudskih potrebščin je edina pot za ameriško masno proizvodnjo. Noben tehnično razviti sistem ne mora razdeljevati svoje prevelike proizvodnje na podlagi delavniških, ker tehnika odpravlja delavne ure, ki so naša nakupovalna moč in t

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

III
Kaleb je imel naslednji dan opravila pri Klovaczevih.

"Ti pojdeš z menoj, Judita," je dejal ljubeznično. "A ti, mama, pripravi kosilo. Niti mrvice ne bomo prosili od nejevernikov."

Amalija je bila vesela, da pojde Judita z njim. Iznebila se je skrbila vsaj za en dan. Pridno se je sukala in je pripravila polno košarico hrane ter jo položila zadaj na voz. Ko je Kaleb razpregal kobilo, je govorila z Judito.

"Ce še nisi sprevredila sama, bom skrbela, da te pouci sam," je dejala hladno. "In tudi tisto, kar si storila včeraj Eli, ni nič prida. Ce bi te bil videl, ti ne bi dal drugič prilike za kaj takega. Bodti previdina in paži, kaj počenjaš, Judita."

Judita je z mrkim obrazom obovala težke škornje, katere ji je bil kupil Kaleb tisto poletje. Bili so še novi, ker jih ni marala dotej nositi.

Judita je skočila na voz poleg Kaleba, ne da bi bila izpregovorila besedico bodisi z njim ali z Amalijo, ki je prišla iz kuhinje gledat, kako se odpelje.

"To ti je krasno seno, izbornoseno," je menil Kaleb, kažč z bicevnikom stoga na senožetih, ko sta se peljala mimo. "Nobeden izmed Islandcev nima takega, niti sam Bjarnasson ne. Stavil bi, da ne. Dobro smo opravili, prav dobro."

Sicer sta pa vso pot molčala. Judita je gledala, kako plovejo meglice proti soncu, in je mogočno opazila zgodnje redče in rumene črte na listju. Bližal se je konec poletja in morebiti konec vsega. Pogreznila se je v mrtvično dremavico, rame so ji lezle naprej in roke so ji ležale leno na kolennih. Po včerajšnjem izbruhu jeze na Elo se ji je naval razburjenosti poleg. Duh se je pogrenil v globoko spanje.

Antona Klovacza sta našla v njegovi hiši na bolniški posteli. Ko je govoril z njima, skoraj ni bilo mogoče razločiti njegovega glasu. Judita ga je pozdravila in se odstranila, da je ostal Kaleb sam pri njem. Uselila se je v kuhinji in se je pomenvovala z dekleti, katerih lepota in precej uglaljeno vedenje se je že živo dojnilo. Dotorej jih je bila videla samo enkrat v Yellow Postu in še tedaj le od daleč. Ker se ni zavedala, da jo dekleta istotako občudujejo, se je čutila neizmereno nerodno in štorasto. Pričele so pripravljalni kosiši in Judita je opazila, da so postavile na mizo dva krožnika posebej. Rdečica ji je šinila v lica, ko se je domisnila kosila in kosarice zunaj na voz. Iznova je občutila prezir do Kalebja. Naglo je rekla dekletom, naj ne pripravlja kosiila zanje in za oceta, čes da takoj odrineta domov.

Kaleb je sedel skoraj celo uro poleg bolnika v hiši. Kaleb ni bil človek, ki se nerodno loti kakega opravila. Tudi z umirajočim je znal govoriti ko diplomati.

"Ogledoval sem tisto seno, Anton," je govoril prijazno, "do, polovice je kopri v njem. Razen tega od sile plevela. Navedati se moraš gojiti seno, Anton." Potem mu je na dolgo in široko razkladal o pridevanju sladkega sena in mu svetoval, kako naj ravna drugo leto. Anton se je pa obračal z ene strani na drugo da bi se ublažile bolezine, ki so ga trgale po životu.

"Kai naj počenem drugo leto, tegu mi ne moreš dopovedati prijatelj," se je smehljal bolnik Kaleb.

"Nesmiselno, nesmiselno, Anton. Še preden misliš, boš zopet

na nogah, še preden misliš. Zapomni si in iztrebni senožet, tako jo pokosiš. Čemu naj ne bi imel prihodnje leto prav tako cistega pridelka kakor jaz. Tvoje zemljische je prav tako dobroko moje, Anton. Vsaka ped zemlje je baš tako dobra. Toda dokler bo taka šara rasla na njem, ne moreš tega zahtevati. Saj je komaj vredno, da bi ga človek kosi, res, komaj vredno!" Kaleb je dvignil obrvi in se naslonil v stolu nazaj. Pristem je z obžalovalno kretnjo pokazal dlani.

Anton je vzdihnil in se obrnil z obrazom proti odprtemu oknu, skozi katero je lahko videl omenjeni travnik. Le njegova nemlinjiva šegavost ga je odvračala, da ni zabrusil Kaleb v obraz, da je laživec. Res je bilo na senožeti nekoliko plevela, toda to še nikakor ni pomenilo, da bi bilo seno ničvredno. Kalebovo podecenjanje sema je bilo zgolj sredstvo, da bi dopovedal Antonu svojo pripravljenost, plačati mu za seno prav tolikšno vstopo, kolikršno bi bil moral izplačati Anton mlatičem. Vedel je, da Anton ne more in neče prdati sena bolj poceni. Saj bi bil sicer prav tako lahko pustil seno na senožeti, da bi segnilo.

"Utrujen sem, prijatelj. Vzem

After a dip in the pool at the playground during the New York hot spell, little Irene Krzon, aged 9, lost her way to the meat dealer's where she started out to turn in her family's used fat. Patrolman Joseph Wareham came to her rescue and started her off in the right direction, assuring her that no matter how hot the weather, fat saving must go on, because used fat is essential in the manufacture of many vital war products.

mi seno," je dejal Anton in zatisnil oči pred solčnim šarom, ki je prihajal skozi okno.

"Nisi mi hvalezen, Anton, četudi sem ti priskočil na pomoci," je rekel Kaleb užaljeno. "Ni ga človeka tistran Nykerkar, ki bi ti plačal seno v govorini."

Anton se je lahko nasmehnil. "Dober človek si, Kaleb, najboljši človek, Bog te blagoslov! Naj ti seno zredi obilo živine!"

Kaleb je vstal, da bi šel. "Samo en dan bomo imeli posla s košnjo. Radi bi že uredil to stvar. In ti bi nedvomno prav takoj rad kar sedaj denar za

seno." Kaleb je segel v žep in potegnil iz njega svetločrno dearnico z obrabljenimi robami.

Anton ni niti pogledal svežnja bankovcev, ki mu jih je bil dal Kaleb. Vtaknil ga je pod vzglavje in prekrižal roke za drobnim vratom. Nato je v vdrtimi očmi veselo pogledal Kalebja. Ta ga je hotel prisiliti, da bi mu segel v roko v znamenje zadovoljstva. Anton se je veselil spriče te ironije.

"Dobro, dobro," je dejal Kaleb milo in vtaknil dearnico košnjo. Radi bi že uredil to nazaj v žep sukniča. "Bil je dober dan za oba, kajne, Anton? Ali bi mi hotel potrditi

prejem denarja?" Kaleb je potegnil iz žepa pri telovniku beležnico in nalivno pero. Napisal živino ta ubogi naseljenec, tega je potrdilo in ga dal Antonu. Ni menda nihče vedel. Bržkonega sumljiv način, tako je menil Kaleb, saj je bil ko nevernik sposoben za vse.

Kaleb je zahrkal. "Da, da," je dejal raztreseno v vzel klobuk z mize. "Kako dolgo bo še ta mladi Jordan pri vas, Anton? Težko je za vas, da morete imeti zdaj najeto pomoč, kajne?"

"Ta Jordan je človek po božji volji," je odvrnil Anton, "Z mojimi otroki žanje žito, pa ne za denar."

"No, Anton, zdaj moram iti, zdaj moram iti. Te dni imamo doma dela preko glave. Pridi kdaj k meni gledat moje žito, kadar se zopet spraviš na nočne," je dejal Kaleb s praga.

"Pridem takole na krilih, prijatelj Gare," se je nasmehnil Anton. Kaleb mu ni ponudil roke. To mu je bilo neznansko všeč. Kmet, ki ne ponudi roke po sklenjeni kupčiji . . .

V kuhinji je Kaleb naročil Juditi, naj ga počaka. Nato je stopil ven in se odpeljal s kobilo na polje, kjer so Klovaczovi otroci in Mark že povezovali žito v snope. V dveh ali treh tednih bo mogel imeti Anton mlatice pri hiši. Imel bo torej dovolj prehrane za zimo. Razen tega ima nekoliko dalje drug, manjši travnik. Toda za južne trge nima več sena naprodaj. Moral bo kmalu prodati nekaj živine, da pride do denarja. Anton so poznali daleč naokoli po njegovi izborni živini. Ta je bila na največ vredna od vsega, kar

Mark Jordan se je ustavil ob robu njive, ko je zagledal prihajajočega Kalebja. Čudno se mu je zdelo, kaj išče pri njem starci nepridiprav.

Kaleb je stopil z voza.

(Nadaljevanje)

R.A.F. Doctor Tends French Mother

IN A VILLAGE SCHOOLROOM near Caen, in Normandy, a British doctor from a nearby R.A.F. airfield—from which fighter planes continually go out to strike at the enemy—gives his spare time to caring for the local French people, who are short of doctors. In this picture he is attending to a mother while an airman holds her baby. Note the sympathetic pup in the left corner.

MI DAJEMO IN IZMENJAVA MO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S Hladen Basement

25% VOLNENI OTROŠKI BLANKETI

Znanega "Esmond" izdelka 2.99

Lepi "Slumber-rest" otroški blanketi iz 25% volne, 75% bombaževine—obrobljeni s svetlim rayon satinom. Mere 36x50, v rozasti, beli ali modri barvi.

Steklenice za dojenčke
'Glasbake' steklenice fine kakovosti, izdelane iz takozванega McKee Nurser stekla, ki vzdrži topoto. 8 oz. mere 10c

Naročila sprejemamo po telefonu in pošti

Poklicite Cherry 3000

The May Co. Basement

V BLAG SPOMIN

1874

1943

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE PRELJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SOPROGE IN MATERE

Katherine Badalick

ki je nas za vedno zapustila dne 17. avgusta, 1944.

Minulo je že leto dni, odkar zapustila si ta svet, in tja odšla si, kjer ni nadlog, preljuba soproga in mati.

Oh, grenko je spoznanje to, mi tega se zavedamo, da smrt je kruta, brez srca, kar vzame, več nazaj ne da.

Žalujoči ostali:

VINCENT BADALICK, soprog; ANGELA, poročena Taylor, hči; JOSEPH, sin; CARRELL TAYLOR, zet; FRANCES (rojena Lourin), sinaha

Cleveland, Ohio, dne 17. avgusta, 1944.

V tihem grobu tam počivaš in večno, smrtno spanje spiš, ne mile prošnje, ne solze. Te s tega snà več ne zbude.

Preljuba soproga in mati, zdaj mirno spiš v hladni zemljici, v življenju bila si odvzeta nam po smrti združimo se spet.

Šolski dnevi prihajajo!

Deški Plaid

MACKINAWS

8.95

Privilačne, zahtevane modre, zelenne ali maroon plaids za te volne mackinaws—ki bodo gotovo nudili fantom zadovoljivo, trajno posluži! Veliki ovratniki in dva pripravnna žepa. Mere 8-16.

The May Co. Basement

ČRNA ŽENA

Zgodovinska povest
Priredil Javoran

(Nadaljevanje)

"Nigana, ti nisi izpolnila svojih dolžnosti in zato me je duhovnik v Bjelini odvezal tudi od mojih dolžnosti — dovolil mi je, da smem vstopiti v najemniško četo."

"Potemtakem ti bo pa na Gorenjskem duhovnik tudi lahko dovolil, da boš smel iti k zlatolasi ženi?"

"Tega mi pa ne more dovoliti noben duhovnik, celo najvišji duhovnik v Rimu ne."

"Vam je vse dovoljeno, pri nas ubogih, zaničevanih ciganah je pa vse kazni vredno!" je javila ciganka vsa razburjena.

Vsled obilnih skrb in naporov je kazalo vse njeno obnašanje nekaj bolestnega; nekaj časa je molčala, potem je pa zopet nadaljevala:

"Vedno sem imela pred očmi lepo, zlatolaso ženo; vendar ti je ne morem pustiti. Nikogar drugega ne smeš ljubiti kakor Nigano, hčerko pustinje — Nigano samo! Če mi prelomiš zvestobo, potem sem zmožna za najgrozovitejše dejanje — in četudi bi zato moralam umrjeti. Saj poznaš ciganko, Radko; saj veš, kako bridko se zna maščevati. Tako daleč sem prišla za teboj, samo da bi videla, ali si mi še zvest."

"Torej ne iz ljubezni, ampak iz ljubomnosti si storila vse to!" je pripomnil mož žalostno.

"Radko," je kriknila ciganka, "ljubomnost je največja in najmočnejša ljubezen!"

"Tako velike skrbi sem imel zaradi tebe; vedno sem mislil na te; in ti mi ne izkazuješ niti iskrinku zaupanja!"

"Ti si misliš name? Radko, ljubi Radko! Ti si bil v skrb zaradi mene?" se je naenkrat razveselila ciganka in začela govoriti milo in nežno; "o Radko, saj ti zaupam, vse ti verjamem, kar mi poveš; toda od sebe me ne smeš spoditi, vedno hočem biti pri tebi!"

Hotela ga je objeti, a zadržale so jo verige, s katerimi je imela vklenjene roke. Zopet je začela jokati kakor otrok.

Mož se je zamislil in si z roko gladił brado. Čeck nekaj časa je rekel:

"Nigana, tvoj položaj je tak, da se jaz ne spozmanam dobra v njem; moram se posvetovati s svojim prijateljem, z onim sta-

KID SALVAGE

rim morem, ki je bil prej tukaj. Počakaj mirno tu, kmalu zopet prideš."

Na njegovo znamenje je odpri čuvaj vrata in France je zapustil Niganino temno celico.

Čez eno uro se je vrnil Bregr s Štefulejkom v ječo. Oba sta vstopila zamišljeno in moreče zrla v tla. Komaj sta prestopila prag, se jima je vrgla Nigana pred noge in začela iheti:

"O Radko, kako dolgo te ni bilo! Že sem mislila, da ne prideš nič več in da me prepustiš smrti."

"Nigana!" ji je odgovoril mož očitajoče.

Pri teh besedah je možek nekoliko dvignil svetilk, katero je držal v roki, in pogledal s svojimi iskrimi očmi ciganki v obraz.

Ta ni mogla prenesti njegovega ostrega pogleda, ampak vsa zmedena je povesila oči in zrla v tla.

"Žena," je začel govoriti krošnjar, "če je to vse res, kar ste povedali svojemu možu, potem ste lahko jutri že prosti. Hočem govoriti za vas pri sodočju."

"Res, vse je res, prisegam pri svetilih zvezdah!" mu je segla ciganka v besedo.

"Vaš mož je zvest in dober," je nadaljeval možek, ne meneč se za njene besede; "zopet vas hoče vzeti k sebi kot svojo ženo in vi smete ostati celo tu v Krškem, dokler ne preneha vojska na nevarnost . . ."

"Toda tudi Radko mora ostati tu in me vsak dan obiskati!" ga je prekinila žena.

"Pametna budi, Nigana," jo je slíšal pomiriti mož, "količkrat bom mogel, te bom obiskal."

"Poznam namreč neko skrbno, dobro družino," je nadaljeval možek; "ta v s bo rada sprejela v svojo sredo, če jo prosim za to."

"Nič prositi," ga je hitro zavrnila ciganka s ponosom; "saj sem vendor hči bogatega ciganskega vojvoda; pri sebi imam zlato in bleščiči se dragi in kamnov, da si lahko kupim z njimi veliko hišo, vse bom poplačala."

"Ljubezni in prijateljstva ne moremo poplačati z zlatom in srebrom," ji je hladno odgovoril možek. "Ona družina, h kateri vas hočem peljati, ima tudi sama dosti denarja in premoženja. Če vas bo sprejela, bo storila to le iz krščanske ljubezni in usmiljenja. Vendar mi morete za to uslužiti nekaj oblubit, da se namreč nikdar več ne boste potikali po pustinji ali po gozdovih in planjavah, ampak da boste ostali vedno pri družini, kar se samo po sebi razume, da se spodobi za pošteno ženo; če mi pa tega ne oblubite, potem pa seveda ne morem za vas ničesar storiti. Jutri na vsezgodaj vam bom poslal žensko obleko in potem ne smete nikdar več obleči moškega oblačila."

Zdaj je možek obmolknil. Nekaj trenotkov je vladala nemotenja tišina, potem pa je povzel besed Bregar in začel ženo temeljito opominjati:

"Nigana, kar ti je povedal Štefan, moraš vsekakor točno izpolniti! Zadnji čas je, da začneš mirno in tihu življenje, katero se spodobi ženski; ostati moraš vedno pri družini! Jaz te bom obiskal, kolikorkrat bom pač mogel in ko enkrat poteče moja služba, za katero sem se pogodil, bova šla skupno od tod in potem se ne bova ločila nikdar več; vendar zaupati mi moraš, saj tudi jaz tebi zaupam vse."

"O Radko, jaz ti zaupam; — vse, prav vse hočem izvršiti, kar mi velevaš, samo če me imam rad, če me ljubiš, če ljubiš samo mene — svojo Nigano!"

"Že velikokrat si mi obljubljala podobno, Nigana, toda to pot moraš res ostati trdnina neomahljiva! Če pa še enkrat prelomiš svojo obljubo, potem je pa vse izgubljeno! Zdaj, Nigana, gre zares, zdaj pokazi, da si stanovita in zvesta svoji obljubi!"

"Ne zaupaš mi, Radko," je bridko potožila žena, "o, sama sem kriva, — dobro vem!"

"Nigana, kar je bilo, bodi pozblijeno!" ji je pomirjevalno odgovoril mož; "zdaj ti zaupam podaj mi torej svojo roko!"

France ji je podal roko in se pripravljal za odhod. Tedaj pa je izbruhnila v ciganki zopet vsa njena strast. Na noben način ni hotela ostati v ječi. Cvilila je in se zvijala, zdaj proslila, zdaj kričala, zdaj se zopet spustila v neutolažljiv jok. Oba moža sta morala porabit vse svojo zgovornost, da sta jo pripravila do tega, da se je polagoma pomirila in se slednjč učala v svojo usodo še za eno noč.

Kroparski možek je bil res mož sreče; vse je dosegel, kar je hotel. Povsod si je znal pridobiti veljavno, tudi pri višjih krogih. Kar bi kdo drugi ne mogel doseči, to je dosegel možek tudi v tem slučaju: brez posebne težave se mu je namreč posrečilo izprositi pri vojnem sodišču, da je oprostilo Nigano.

Poškrbel je pa tudi za Niganno bodočnost. Šel je namreč k svojemu prijatelju trgovcu Stroblju, s katerim se je bil dobra seznanil že na prejšnjih svojih krošnjarskih potovanjih, "Stefan, to je tvoje delo: — vse to si ti tako dobro napravil."

"Kdo, praviš, se ti je v boju trdrovratno ustavil?" se je možek začel delati gluhega.

"Štefan, nikdar se ti ne morem dosti zahvaliti," je zatrjeval Bregar glasneje, "za vse, kar si mi dobrega storil."

(Dalje prihodnjč)

"Nigana se priv dobro drži. Mislim, da bo še vse dobro."

"Vidiš, nikdar ne smemo izgubiti vere in upanja," mu je odgovoril možek.

"Štefan, nikdar se ti ne morem dosti zahvaliti," je zatrjeval Bregar glasneje, "za vse, kar si mi dobrega storil."

"(Dalje prihodnjč)

DEKLETA IN ŽENE — Ali veste, da boste prihranile precej denarja če si naročite fin FUR COAT ali fino in najnovejše mode STERLING SUKNJO iz čisto volnenega blaga naravnost iz tovarne — SEDAJ NA "WILL CALL"

Ne pozabite — prva izbera je vedno najboljša

Ne odlašajte, samo pokličite me, da vas peljem na ravnost v TOVARNO, na mojo odgovornost in brez zamere če kupite kaj ali ne.

Vam se vladno priporočam.

BENNO B. LEUSTIG
ENDicott 3426 1034 ADDISON RD.

THANKS FOR HELPING OUT THIS SUMMER. YOU'LL BE ABLE TO DO AN EVEN BETTER JOB WHEN YOU'VE FINISHED YOUR SCHOOLING.

ENAKOPRavnost

Mali oglasi

COLLINWOOD HOME APPLIANCE REPAIR

760 E. 152 St.

Izvršujemo ekspertna popravila na vsakovrstnih pralnih strojih, likalnikih, cistilnikih, itd.

M. C. PINKEL — W. J. BANEK

Louis Majer
Shoe Store
6410 St. Clair Ave.

Vam zatekajo noge?

Z gumijasto elastičnimi nogavicami si boste preprečili bolezine nog, če vam ob koncu dneva zatečejo noge. Splošalo se vam bo kupiti par teh nogavic na poskušnjo.

Mandel Drug

Lodi Mandel

PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio

Lekarna odprtva: Vas dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprtva vas dan ob sredah.

Ekspertna popravila
na pralnih strojih — cistilcev preprog likalnikih — hladilnikov — prazilnikov — mixerjih — radio aparatu

DELO JAMCENO

Recreation Room Supplies

5724 Euclid Ave., EX. 3016

Ed's Radio Service

5310 Clark Ave., AT. 3650

Ko pri nas popravimo vaš radio aparat, bo deloval kot če bi ga postali v tovarno.

B. J. Radio Service

1363 E. 45 St. — HEnd. 3028

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Poseben popust za društva

Naprodaj

818 E. 152 ST.—GL. 2007

Popravljam žepne, zapestne in stenske ure

kot tudi vsakovrstno zlatnino

OHJSKO VINO
(Najboljše vrste)
\$2.50 GALONA

EMERY'S BAR

961 Addison Road

Odperto do 2.30 zj.

Za delavce

OSKRBNICE

Stalno delo podnevi ali ponoči v poslopu z urad. Plača od ure poleg overtime. Zglasite se po 2. uri v sobi 744, Union Commerce Bldg., vogal E. 9th & Euclid.

Naprodaj

imam fine "freestone" breskve

po \$3.00 bušel. Več poizveste pri

Frank Pirtz, 6424 Spilker Ave., ali pokličite EN. 3093.

Dekleta in žene

Punch Press operatorice

blankers in formers

Dobra plača od ure in overtime

100% vojno delo

Sigurna povojna bodočnost pri

60 let starci kompaniji

Bishop & Babcock

Mfg. Co.

1285 E. 49 St. (od St. Clair)

Zenska za snaženje

Dnevno delo

Stalno delo

Tedenška plača

Zglasite se na 5. nadstropju

EMPLOYMENT OFFICE

Wm. Taylor Son & Co.

Holmes & Farnham

DESTROYER!

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA OSKRBNICE

za poslopnja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite seEmployment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Pospešite dan zmage!

Izvrstna prilika za delo pri 100% izdelovanju kritičnih vojnih predmetov.

Potrebuje se moške